

1. ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΑΛΓΟΡΙΘΜΟΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ

Μέσο: . . . . . ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 15/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 15/03/2026

Σελίδα: 11

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Ανθρωποι και αλγόριθμοι στο πεδίο της μάχης

Ο πόλεμος στο Ιράν φαίνεται να αλλάζει οριστικά τον τρόπο με τον οποίο διεξάγονται οι πόλεμοι, καθώς η τεχνητή νοημοσύνη μετατρέπεται σταδιακά από τεχνολογικό εργαλείο σε βασικό μηχανισμό λήψης στρατιωτικών αποφάσεων. Για πρώτη φορά γινόμαστε μάρτυρες της εφαρμογής της παραγωγικής ΤΝ σε μεγάλη κλίμακα σε πραγματικό πεδίο μάχης – ακόμη και αν η ίδια η τεχνολογία βρίσκεται ακόμη σε σχετικά εμβρυακό στάδιο. Το γεγονός αυτό από μόνο του θα έπρεπε να προκαλεί ανησυχία: η ανθρωπότητα φαίνεται να πειραματίζεται με αλγοριθμικά συστήματα όχι σε εργαστήρια, αλλά πάνω σε πραγματικούς πληθυσμούς.

Τα στρατιωτικά επιτελεία χρησιμοποιούν πλέον συστήματα ΤΝ για την επεξεργασία τεράστιων ποσοτήτων δεδομένων από δορυφο-

ρικές εικόνες, drones επιτήρησης και υποκλαπείσες επικοινωνίες, γεγονός που συντομεύει δραματικά αυτό που οι στρατιωτικοί αποκαλούν «kill chain», δηλαδή το χρονικό διάστημα μεταξύ εντοπισμού ενός στόχου και εκτέλεσης της επίθεσης. Στην πράξη, η τεχνολογία μετατρέπει την απόφαση για θάνατο σε ζήτημα ταχύτητας επεξεργασίας δεδομένων. Κατά τις πρώτες 12 ώρες των πρόσφατων επιχειρήσεων εναντίον του Ιράν, πραγματοποιήθηκαν σχεδόν 900 επιθέσεις με τη βοήθεια της ΤΝ – αριθμός που μέχρι πρόσφατα θα απαιτούσε εβδομάδες στρατιωτικού σχεδιασμού.

Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι ότι η επίθεση σε δημοτικό σχολείο θηλέων στο Μινάμπ φαίνεται να σχεδιάστηκε με τη βοήθεια του Maven Smart System, μιας προηγμένης πλατφόρμας ΤΝ που ενσωμάτωσε το εργαλείο Claude

ΓΝΩΜΗ
Του **Μιχάλη Κρητικού**

της Anthropic για την ιεράρχηση στόχων.

Παρότι οι υποστηρικτές αυτών των τεχνολογιών μιλούν για μεγαλύτερη ακρίβεια και αποτελεσματικότητα, η πραγματικότητα είναι ότι η ΤΝ εισάγει ένα νέο βαθιά προβληματικό καθεστώς πολεμικής λήψης αποφάσεων. Όταν τα αλγοριθμικά συστήματα προτείνουν στόχους μέσα σε ελάχιστα δευτερόλεπτα, τα περιθώρια ουσιαστικού ανθρώπινου

ελέγχου συρρικνώνονται δραματικά. Το αποτέλεσμα είναι αυτό που οι ειδικοί αποκαλούν «decision compression»: η ανθρώπινη παρέμβαση παραμένει τυπικά παρούσα, αλλά ουσιαστικά λειτουργεί ως διαδικαστική επικύρωση μιας απόφασης που έχει ήδη ληφθεί από έναν αλγόριθμο.

Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, το ερώτημα της ευθύνης γίνεται όλο και πιο ασαφές. Εάν οι στρατιωτικές αποφάσεις βασίζονται ολοένα και περισσότερο σε αυτοματοποιημένη αλγοριθμική ανάλυση, ποιος φέρει τελικά την ευθύνη για τα λάθη; Ο προγραμματιστής, ο χειριστής, ο διοικητής ή το ίδιο το πολιτικό σύστημα που επέλεξε να παραχωρήσει κρίσιμες αποφάσεις ζωής και θανάτου σε μηχανές;

Η χρήση της ΤΝ σε στρατιωτικές επιχειρήσεις στο Ιράν θέτει βαθιά πολιτικά και ηθικά ερωτήματα για το μέλλον της ίδιας της

ανθρώπινης ευθύνης στον πόλεμο. Ο αλγόριθμος εισέρχεται στο πεδίο της μάχης όχι ως ουδέτερο εργαλείο, αλλά ως μηχανισμός που αποδυναμώνει συστηματικά τον ανθρώπινο παράγοντα. Απομένει να φανεί αν η ήδη εύθραυστη αρχιτεκτονική της διεθνούς έννομης τάξης είναι σε θέση να επιβάλει λογοδοσία και διαφάνεια στη χρήση τέτοιων συστημάτων ή αν ο πόλεμος του μέλλοντος θα διαμορφωθεί σε ένα κυριαρχικά αλγοριθμικό περιβάλλον, όπου οι αποφάσεις ζωής και θανάτου θα λαμβάνονται με την ψυχρή λογική του κώδικα.

Ο δρ **Μιχάλης Κρητικός** είναι κύριος ερευνητής του **ΕΛΙΑΜΕΠ**, επίκουρος καθηγητής σε θέματα ΤΝ και Ψηφιακής Μετάβασης στη Σχολή Διακυβέρνησης του Πανεπιστημίου των Βρυξελλών και συγγραφέας του βιβλίου «Ethical AI Surveillance in the Workplace».